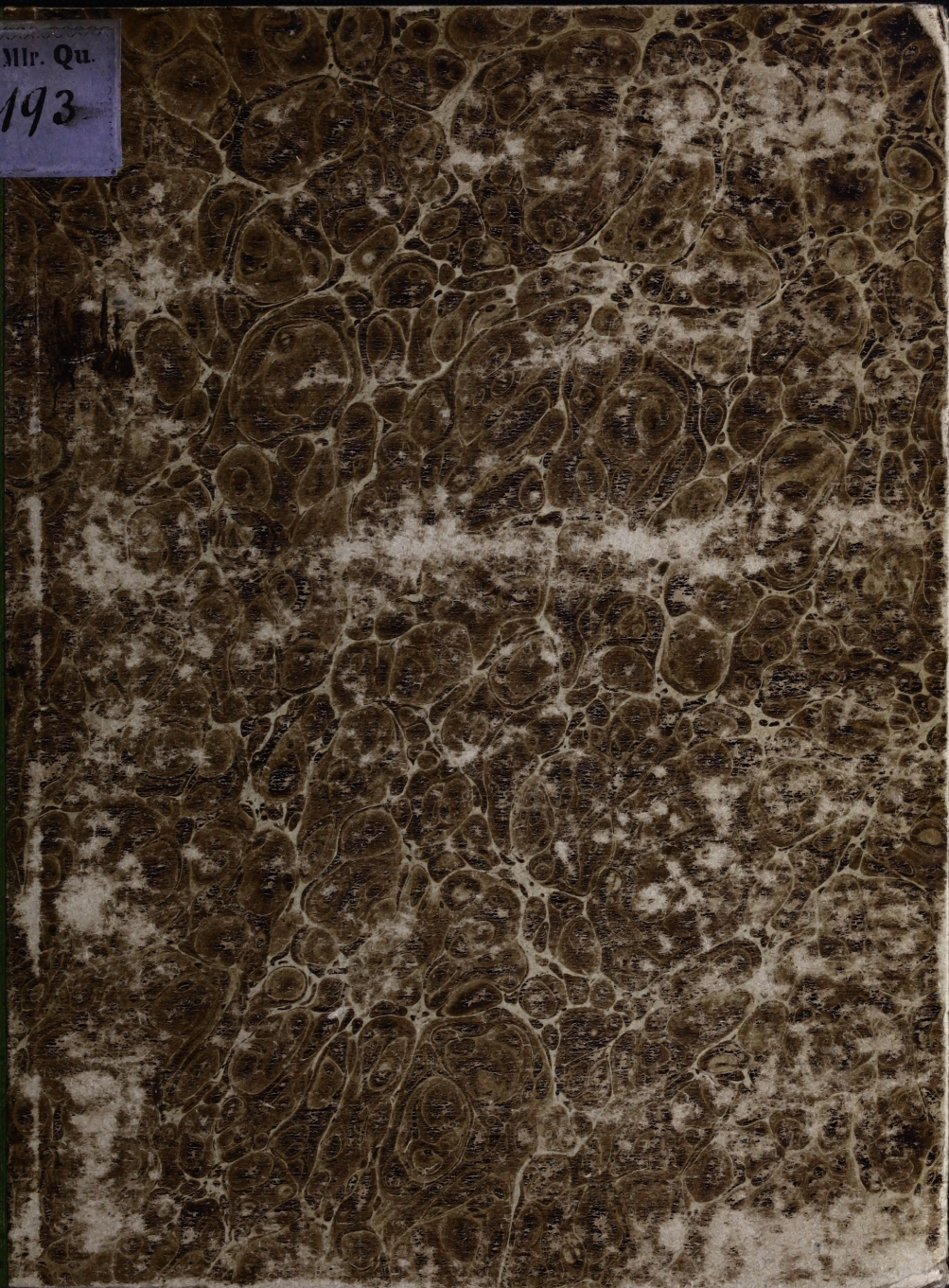

RMr. Qu.

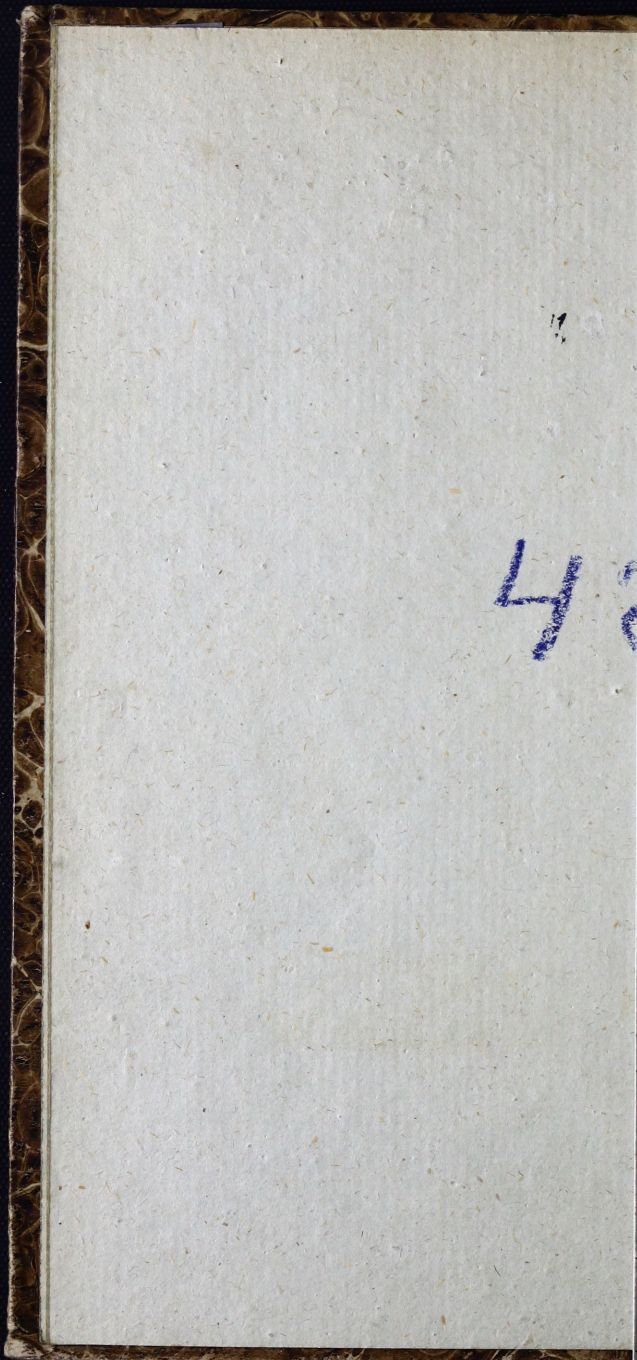
193

RMr. Qu.

193.

AZ VIRTVSNAK
ES VOLVPTASNAK
EGY MASSAL VALO VETEKE-

delek, kit az Erdelyi Nemes Iffiaknak ta-
nufagara, most fordítottak
Magyarul Silius Ita-
licusbol.

NYOMTATOT COLOSVARAT
1610. Eftendőben.

423

AZ VIRTVSNAK
ES VOLVPTASNAK
EGY MASSAL VALO VETEKE-

desek, kit az Erdelyi Nemes Iffiaknak ta-
nufagara, most fordítottak
Magyarul Silius Ita-
licusbol.

NYOMTATOT COLOSVARAT
1610. Eftendőben.

VIRTUTI NIHIL INVIVM.

Quisquis enim duros casus, virtutis amore
Vicerit, ille sibi laudemq; decusq; parabit.
**At qui delidiam luxumq; sequetur inertem,
Dum fugit oppositos incauta mente labores,
Turpis inopsq; simul miserabile transiget ævum.**

**SOLA ERGO VIRTUS,
NOBILITAT.**

Non igitur genus est, non sanguis, non statuarum,
Mutarum series, non auri copia, quæ te
Nobilitet: Virtus, virtus, hac Nobilis Hector,
Alcidesq; fuit: Fuit hac quoq; Nobilis ille
Ilias æternum cui prebuit inclyta nomen.

**G. TELEKIEK'
ALAPITVANYA**

**M. ACADEMIA'
KÖNYVTÁRA**

Fiufag viragyat ti kik viseltek,
Hazankban szép Nemes vertől sü-
lettetek,
Ha jó hírrel nevel élni igyekeztek,
Ez kicsin íráfom intlek hogy erce-
tek.

Oly igen beretlek berelmes Nemzetem,
Mert ti veretekből vagyon eredetem.
De keves iot lathat köztetek en femem,
Azert büsul gyakran keseredet sivem.

Az jó erkölcs nálunk az igaz Nemesség,
Kiben az nem lakik nincz ot az tisztesség,
Noha nemes nevek örül minden község,
De anyanktol nem sal reank ez ekeesség.

Nagy munka faratság mertekletes eleted,
Draga szép tudomány mindent nemesüthet,
Mű pedig csak tünyan heveránkez mellet,
Vgy szerzünk vilagban mostan Nemes nevet.

Nem regen töitek le az fegyvert nyakunkrol,
Emlekezeitünk sincz regi romiasunkrol,
Kis bekeesség alac hizunk tobzodaftol,
Ki miat el pusztult nagy nép sok országbol.

Erre példat vehetz regi nagy Romarol,
Romaval vetődő fenyes Carthagorol,
Ne meny mezze bator foly Magyarországorol,
Buiaság tobzodas úte le labokrol.

Sokkeppen ezekről en is gondolkodvan,
Mulanot idővendőt elő vetven hanyvan,
Emberek mi voltan elmemet farazivan,
Le álek buskodva feiemet le hayivan.

Szememre alom azomban erkezek,
Holot almeikodva ezuda latabst latek,

A 2

Dictum
Nasica.

Populus ob
pacem & fa-
licitatem
latus & in-
solens, per
multa flagi-
tia continen-
ti non po-
test, qui se-
cundissi-
mis adeo
rebus fun-
gitur, ut
quo impe-
tus animo-
rum ferat,
eo vi ac im-
potentia
perueniat.

Hírre-
perueniat.

Hirtelen ket asszony előmben állapok,
Zengeffel az eghbéli övenek úgy tetzék.

Poganyok közt lako lsten asszony forma,
Vala abrazattyok nem emberi modra,
Eggyik bal kéz felől mellettem meg alla,
Masik is legh ottan iobbomra fordula.

Eggyikre is neezen masikra is: mondék,
Miczoda femelyek vagy ki nekik nevek,
Virtus és voluptas: mondak, nevezetek
Hogy szabadiczanak bumtol azért iöttek.

Habitus vo-
luptatis.

Termetét szepiti voluptas asszonymak,
Edes nyaiassaga ki adot savanak,
Draga io illattal fel kent homlokanak,
Tündöklük ssep sine kördzve haianak.

Kegyes vidamsaga magas állapotya,
Mind földig tündöklő vont arany ruhafa,
Czuda mesterfeggel gyöngyözet fatyola,
Arannyal köveccel fel füzve partafa.

Idestova neezen semei villognak,
Kiknek ö fenyei belső tűzzel hatnak,
Edes serelmemre forgással langalnak,
Akar kit istorben latom haytananak.

Habitus
virtutis.

De nem ilyen czifra masik állapotya,
Külömbezik vala attol minden modgya,
Rut borzos homloka együgyű ortzaia,
Sohul nem valhozor helyben al ssep haia.

Igyenessen alvan nem mosog dereka,
Szep vig femeremmel tekinget azonban,
Nagy ökellettesseg ö abrazattyaban,
Haionlob ferfihöz laba iarasaban.

Tisza feier palast ö vallain fenlik,
Egy sinö köntösben inkább gyönyörkedik,
Azzal süligyige tiszian muratodik,
Hogy menyec volna azon is ümerzik.

Ezeknek

3

Ezeknek azért hogy neznem abrazattyat,
Varom mindeniknek hozzam akarattyat,
Hogy gondolatimnak mutatnak meg urat,
Vernek el bus szívem kesseges homalyat,
Ezközben voluptas elő vete magat,
Nesi szép ruhaiat haytogattya nyakat,
Sok igireteckkel indira ő dolgat,
S-nagy frissen kevelyen így kezdte el savat.

ORATIO VOLVPTATIS.

AZ fenyés nap alatt földön kik lakoznak,
Te is Iſiu leginy hidgyed azt igaznak,
Hogy többen követik urat en Zazlomnak,
Hogy sem virtus affony hadaban tarnanak,
De mi bolonditor ennyire meg teged,
Hogy néhez dolgockal elmedet terheled,
űddnek viragot arra mit emeled,
Hogy gondokban fogyasz Iſiu kedves elted.
Cannaval űrnyű nagy romlas vesedelem,
Nincz esedben talam ebbeli felelem,
Tul akarz te kelni az Styx vizen velem,
Meottis Toot Padust alial uzod hizem.
Miczoda izelt tez mar igyekezetednek,
Vagy mit igyekezel ellene felveznek,
Hidgyed sik kereke az vak ferenczenek,
Ha mire vizen is ne bigy semelyenek.
Akarod talam te Herculest követned,
Sok ferenczeienek gyámölczet el ernered,
De heaban valo azt meg kesertened,
Czak egyyk dolgat is nem hogy elkezdened.
Az vagy te is ved fel az eghet valladra,
Mint az Atlas Kiraly noha el farada,
Kit mikor az egnek nagy terhe le nyomma,
Hercules az eget fel veve vallara.

Ha pedig indulz Berenceze próbálni,
Mint az Cadmus vitez Sarkanyal meg vint,
Nem hiszem hogy varost kezdhes te fundalni,
Ha mind egy egy vitez Sarkany fogbol nõ ki.

Intlek azért teged hagy beket ezeknek,
Kérdid elhaloijat az veszedelemnek,
Ne legy te passza kopia töresnek,
Vitorlat se boczas fegyver hozo selnek.

Mert ha el nem hagyod sived indulattyat,
Ez kegyetlen virtus tart ugy mint egy rabiat,
Vianna viseled õ Kiralyi botiat,
S halgatnod kel gyakron alom uezõ dobiat.

Paranczol te neked feiedre nagy fenyen,
Küldöz verontasra hartzog közepiben,
Elõliarz mindenkor az útközetekben,
Gyakorta be leptet mind tüzben vizekben.

De hogy most ne folyjak ily természettről,
Verben telhetetlen kegyetlenségeről,
Az Romaiaknak fő nemzetsegekből,
Hozok elő neked egy néhány nevekről.

Kiket taboraban irigyem keritet,
Hizelkedõ fokkal mind addeg hitetet,
Hozvan eleikben atyoknak neveket,
Hogy vegre fegyverre vette s. genyeket.

Kerddhetze meg tõlle az Deciusokat,
Hova tõtte amaz vitez Brutusokat,
Szanom elő hozni az Fabiusokat,
Kikben három szazat egy nap le vagatot.

Aemiliusoknak vitez nemzetsegeret,
Hova tõtte Paulust azoknak kenyeret,
Ki mikor nem birna sebekben fel testet,
Nem sana hartz helyen feienek el ester.

Ez vilagon negy volt legh kedvesb solgaisa,
Minden hadaiban főb vitez b hadnagya,

Vna dies
Fabios ad
bellum mi-
serat o-
mens.
Ad bellum
missos per-
didit una
dies.

5

Kiknel ezimerenek úgy fenlik virága,
Mint szeptista eghen fenyés nap világa.

Ezeknek is gondgyat hald meg mint viselte,
Előster szept hírrel nevel egigh vitte,
Sok hartzra munkara őket addig űzte,
Vegre ho penzeket vérrel meg festette.

Iulius Czaſarnak mi iuralmat ador,
Az ki ezer Varost fegyverrel meg haytot,
Harom ſaz tartomant hozza hodolator,
Tiz ſazezer embert űzöben meg fogot,
Miauta egy hartzon ſaz ezer el vezet,
Nem ſamlalhattuk menyit vitezkedet,
Nincz oly ki töt erte anni űrközetet,
Huzon három ſebbel lelkenek fizetet.

Iulius Cæſar.

Plutarchus
in vita
Pomp.
Mag.

Alexander
Magnus.

Scipio Afri
canus.

Annibal
Pænuſ.

Nagy Sandornak nala sok hű ſo'galattya,
Mit erdemlet volna sok ſebenek ſoldgya,
Hirtette hogy neki ez világot atta,
Mas felől italba mereggel meg foyra.
Az Iſtu Scipio ſerenſeg tőköre,
Ki neki ſaz loiat igazan viſelte.

Mindenkor ſzabliat erte meg vereſte,
Szamkiveresben laſd lön rut temetefe,
Annibal peniglen volt neki inaffa,
Sok hevet hideget tūre erte karba,
Venſegeig mindent vitezül probala,
De ſamkiveresben mereg lön halala.
Mit nez teiſt tehat az io hirre nevre,

Avagy eleidnek czelekedetekre,
Mit hivod az halalt ſüddnek elötte,
El hozza azt virtus ha leſ ő ſellyere,
Mert ő neki ſolgal az haladatlanſag,
Eyeli vigyazas ſok nyughatatlanſag,
Faratſag ſok ehſeg munka nehez rabſag,
Irigyſeg kevelyſeg keſtelen kevanſag.

De

De ha engem követsz halgatzi intesemben,
Haladatlan hozzád nem leszek semmiben,
Könnyeb' úron vizlek viragos kertemben,
Holor gyönyörűség s'abadlag mindenben.

Neked meg mutatom drága palotámot,
Ez világi sókkal meg rakot hazamat,
Kiben meg nyugotlak mint ily há' solgamat,
Pozton iary meg ne á'rd az köben labadat.

Haud un-
quam trepi-
dos abrum-
pet buccina
somnos.

Soha edes almod ot meg nem szakazt'ya,
Azhartzra ingerlő' so hangos trombita,
Sem teges Deer első nem bant meg raborba,
Reckend' hevseg-is nem busit meg soha.

Nem kel ot lebekben sem verben fertezned,
Rut véres pasintra aztalodat vetned,
Arrol pedig búkdn kenyeredet enned,
Sem holt teitek közdöt hartz hellyen heverned.

Szomiufigtol se fely vagy nehez italtol,
Mikor heviteznel nagy faratsagodtol,
Mert faratsag leszen ot csak s'ep tanzokbol,
De ugyan meg uyiulz akkor-is io bortol.

Felelemmel szerzet banat nehez munka,
Szivedet testedet ot soha nem bant'ya,
Sisak alat nagy por ortzad nem ruit'ya,
Hadakat czatakat hirrel hallaz oda.

Nagy gönyörűséggel hóssu napok folynak,
Kálómb' mulatsagot minden orak adnak,
Hóssu lffiufigot te neked mutatnak,
Szep könyű' elettel vensegre iutatnak.

Az hatalmas lsten valamit muratot,
Embernek iovara s'ent kezéből adot,
Vigassagra valo gönyörű' allator,
Adom neked egyút az s'ep nyugodalmot.

Nezhetze az magos menyei seregek,
Mely s'ep czendélleggel magok közdöt glnek,

7

Bekefeg bodogság ezert vagyon vellek,
Szükség peldat rollok halandok vegyenek,
Mert akar mint fuffad űzzed berenczedet,
Kardal vitezseggel teriedz eletedet,
Töbről töbet keres, nyery meg mindeneket,
Vgyan mase leßen el vezted fejedet.

Valamit az nap lat ez feles föld felet,
Hraba valóság ala mind vetteret,
Virtus miat ember csak rabságra eset,
Azert ely nagy vígan tarcz iol te testedet.

Ebben peníg dolgat kerlek tekinthetze,
Az czendes eleted kardon el czerelte,
Telhetetlenséget hir nevnek nevezte,
Emberi nemzetet ezzel mint vesztette,
Azert vagyon immar az sok hadakozas,
Királyok Császarok között viszávonas,
Kazdag országokban változas pusztulas,
Ezarulo miat öldökles verontas.

De bezzeg ezeket soha nem iovaltam,
Az lép bekefegét halalig kívantam,
Io tudományokra mindent tanítottam,
Emberi nemzetet meg saporítottam.

En vagyok az ember ki mindent teríttek,
Rut ostobaságtól vadaságtól ennyi hittek,
Edes berelemre búzeker ingerlek,
Ifiakat menyeket özve serkeztetek.

Szep Venus asszont is en attam volt sernek,
Simois víz mellett vitez Anchisesnek,
Kirdl eredeti lőt Olasz nemzetnek,
Nagy Monarkaságot földre teryeztettek.

Nem samlalhatom meg neveket sokaknak,
Az kik io tetemert engemet aldottak,
Az lép llonaz is en attam Parisnak,
Kedvem ellen tarsá voit elió Vranak.

B

Meg

Meg az Isteneket sem hattam én hatra,
Sokfor változtattam őket más formába,
Csak szeretőikhez iuthattanak neha,
Irtak barom avagy madar abrazarban.

Haud ulla
portabis o-
pes Ache-
rontis ad
undas.
Nudus ad
infernus
sulee vehe-
se rates.

Haycz ide azért már hallasra filedet,
Meg gondold vilagra te sületesedet,
Hoztal Anyadtól csak mezitelenfeget,
Azzal megy ki innét úgy sziád eltedet.

Iol meg lassad tehat mit igirz magadnak,
Mert ha ma vagy holnap rabia lesz halálnak,
Ne mulasd heaban iovat el napodnak,
Szűzesség Ihusag meg nem hivathatnak.

Noha most idődnek legh sebbig viraga,
Senki nem sületik ketser ez vilagra,
El mulik az idő mint patak zugasa,
Gönyörkedgyel tehat míg vagy iob korodban.

Tudok fokot ollyat kik venfeget ertek,
Mind addeg en töllem úgy idegenkettek,
De ismer en hozzam ugyan viszha tertek,
S-az en szalom ala vigan be fegettek.

Senkit en nem lattam az ki meg nem bantz,
Hasznos intesemet hogy ha hatra hatta,
Halala oran is igen meg siratta,
Neha kesőn azért ugyan meg tert volna.

Mihelt sepe Voluptas savat el vegeze,
Virtus-is haraggal tekintre ket fele,
Pirossag ortzaiat azonnal be tele,
Egre sohazkodvan bősedet így kezdé.

ORATIO VIRTUTIS.

Voluptas
est esca ma-
lorum.

OH te gonoz ezalard hizelkedő allat,
Ki sepe Istaik siven vagy metelyes harmat,
El kel annak vesni ki etkedben kaphat,
Keritő merges sod de ioknak nem arthat.

Mondgyak

9
Mondgyak vilagnak vagy Kiralyne affonyá,
Hizem hogy azért tarz ily fenyés ruhában,
Igaz mert menyegbe nincz annak lakása,
Ki vilagyaknak iar ruhazattyokba.

Gonoz semelyeknek hitetõ ortzais,
Az czalard embernek alnokfag ruhais,
Melynek reytékiben undokfagat tarttya,
Küvül mézet mutat de mereggel rakva.

Te is mind arannyal kövekkel vagy ekes,
Ortzadnak rutfaga kenõkkel festékes,
Ioknak adasara csak küvül vagy fines,
De belõl testednek sepsége fertelmes.

Mindenkor fel vagyon alnok halod vetve,
Mint pokolnak torka soha ninczen telve,
Kedves lfiak menyek meg fogatnak benne,
Mint tudatlan vadak akadnak az törbe.

Im hol sem latomast vinned te az vízre,
Ez lfiu legent is ha nem volnek vele,
Czalard edesfegen ugy fognad meg vegre,
Mint hal horgot kapvan az Sinoron fûgve.

Hozzad hasonlatost iob volna keresned,
Illyent artatlanul hogy sem el veztened,
Viragaban eltet seteslegre vetned,
Latod hogy semmibõl nem keresi kedved.

Vagyon ennel nyilvan Isten aiandeka,
Okassag bölczeség életnek vilaga,
Serenyseg vigyazas kedve csak az munka,
Hat mire ingerled ily nagy tunyasagra.

Nem tudode dolgat meg is embereknek,
Mely nagy tisztességet magokon viselnek,
Termezet ez földõn kisseb lsteneknek,
Minden allatok közt õket hatta fõbnek.

Az Isten menyével nagyob semelyeben,
Halando emberrel sent dicsõségebe,

Genus hu-
manum qua
conditione
creatum.

Fenék valo ember annival mindenbe,
Egyeb allatoknal mert nekik istene.

De bizonyos kötes rartya meltofogat,
Vilagon embernek ily nagy urafogat,
Mellyel ha akarta el vesitheti magat,
Ha penig keresi fellyeb vifi dolgat.

Mert kik it rut tunyan buialagban élnék,
Keresik csak kedvet tobzodo testeknek,
Azok sötetségre götrödni vitének,
Plutohoz föld ala siegenyek érkeznek.

Kik penig az eghnek utara sietnek,
Czelekedeteikkel földről ki költöznek,
Velik ez vilagi pompát csak semminek,
Semmi oczmányfaggal nincz terhelve testek.

Meg nittyak azoknak meny orfag kapuiat,
Holot el felejtik világ haboruiat,
Ki ki ot nyert meg uiab Kiralyfogat,
El vesti éhnek bodog koronaiat.

Nem hálnak azok meg testestől lelkestől,
Mint kik meg étetnek te merges etkedtől,
Földön it meg marad hírek io tettekől,
Menyegben is lelkek el gönyörűsegtől.

Te aiandekidnak vege penig halal,
Csak kiczin ideig vak berenczetől al,
Földi iokból leszen megint földre le fal,
Vegnelkül tot nalad senkijs nem talal.

Halhatatlanagra en mindent fel vizek,
Valakik urannam mind vegig sietnek,
Noha nehez uton hagni kel ezeknek,
De ha fel iurhatnak mind öröcke élnék.

Hallam hogy sokakat hozal elő földben,
Kik vitezlő dolgot viseltek vilagban,
Nagy diczireteikkel élték taboromban,
De meg czalatkoztak minden iutalmokban.

11

Az ki úgy él mint te szabad mindent fölni,
Zabolat te nyelved nem sokor viselni,
Szived alnokfaggal rakva, kéz hitetni,
Mint Madaraz síp fon madarakat czalni.

Mikor ream follaz magadat gyalazod,
Magad ne is diczird nincz pokol somfodod,
Kar hogy az bor halyog el fogta latsod,
Soha az igazat te meg nem találod.

Az erős Hercules az míg engem fogalt,
Halhatatlanságot en utannam talalt.
Pokolbol ki hoztam meg győzte az halalt,
Szerencze mezeien ugyan rendet kazalt.

Ily vitez feriu de el híve magat,
Mert el ronta vegre is setem köfalat,
Fel hagyta orfagom ssep erős veg varat,
Ackor czerele el halhatatlanságot.

Ada magat mingyart testi buiasagra,
Viselt gondot orfon csak te taborodra,
Te haytotrad minden vezedelmes utra,
Fertelmes resleges undok tobzodasra.

Egy hitvan affionynak szerelme meg győze,
Ki keminy hartzoknak sok sullyat visele,
Kopia helyen gusalt ő kezeben veve,
Bottyat el haytvan orfoiat pergete.

Affiony ember ruhat von öltözetiben,
Fenyos lisak helyen kontyot ton feieben,
Nőiet felte gyakron fenyegeteseben,
Mit fonhator beginy vitte eleiben.

Halala is vegre történek miattad,
Mert gonoz szerelem tűzevel fagattad,
Eő feleségevel meg bolondítottad,
Veselyere tűzben nyavallyast ugrattad.

Dicziretes penig azoknak ő dolgok,
Kiknek mindenkor fajt szerelmes hazaiok,

Edes nemzetekert nem fantak halalok,
Ellensegek ellen meg újult sablyaik.

Nem rut tobzodasert sem bus ferelemert,
Ontot fenyos fegyver testekből kedves vért,
Mint Troia sok nepe veset egy affonyert,
Kinek undok híre maij napig el ert.

Vilagon ugy eddig egy Varos sem volna,
Emberi nemzet-is vegre mind el fogyna,
Senkinek nem lenne hazaiá sorsaga,
Ha csak ennék kinnék volna semmi gondgya.

Ezt latak regen-is amaz Deciusok,
Hogy el puztul romol vegre ssep hazalok,
Ha csak tobzodasra leszen főbbig gondgyok,
Gyalazattak tunnya vegeznek halalok.

De en Oskolamban azok nevezettek,
Fabiusok Brutusok azért vitezettek,
Hogy holtok utan-is élni igyekeztek,
Az barmockal egygyte nem vezet el nevek.

Iulius Czararnak ssep vitezlo dolga,
Sokban dicziretes mig lön igaz solga,
De hogy serenczeie hízeltkedve forga,
Kevelysegeben esek engem farban ruga.

Io erkölcz ő benne ottan meg valtozek,
Fertelmes buiasag rayra uralkodek,
Eő hazaiá ellen hogy fel fegyverkedek,
Melran nemzetitől halala törtinek.

Az nagy Alexander ezenkeppen iara,
Mig io erkölcz mint göny lön nalla oly draga,
Nagyobrol nagyobra serenczeie haga,
Mindent attam neki valamit kivana.

Magat ember leven egykor el feleite,
Oly nagy kissebssegeben hirtet nevet eyte,
Isten gyanant magat vegre tiszeltete,
Szerelmes barasit fertelen ölete.

Ezt

Ezt hoza tobzodas reffegleg ő neki,
 El unak feienkent őtet io Vitezi,
 Embere vagy lsten nem tudak mint felni,
 Mereggel probalak ha meg emeztheti,
 Scipio peniglen hazafara vethet,
 Hogy folgalattyarol hamar feletkezet,
 Beczűletes othon minden ritkan vehet,
 Kik fok vitez fok bűlez gyakran keserthetet.

Haladatlanfagat azert ő-is lata,
 Hazaianak vetket magam tapasztalta,
 Holra utan Roma magat meg gyalaza,
 Zinteremben testet mert ő takartata.

Koporfoian hagyta ezt Romanak irva,
 Haladatlan hazam testem se tarez halva,
 Kinek oly volt erted kedves folgalattya,
 Hogy altala masszor sűlettel vilagra.

Ingrata pa-
 tria ne ossa
 quidem mea
 habebis.

Annibalrol vegre hogy fokat ne follyak,
 Kűsűnnye te neked gonoz voluptasnak,
 Hogy Sorfa váltosek ily nagy ferfiunak,
 Mert merge etked lőn vitezűs dolganak.

Capuanis
 delicis.

Roma fegyverenek stantalan soksaga,
 Annyit nem arthata neki Olaz hartza,
 Mint sep Capuanak gűnyűrű varosa,
 Hadat erűtlenne teve Venus hada.

Non est fas
 eum qui
 non iacule-
 tur Scopum
 tangere,
 vel eum qui
 fugiat vi-
 ctoria pos-
 tura.

Azert az ki vegig en pallyamat futtya,
 Bezzeg annak lefen fenyes Coronaia,
 De ki lovat vizha fel utbol fordittya,
 Pallyának iuralmat meltatlan kivannya.

Tekinthetze dolgat Dionysiusfnak,
 Ki hűseget tarta vegig en Szazlomnak,
 Meg hayra Varosit az nagy Indianak,
 Szabadfagot ada sep Beotianak.

Tűstűssleggel latak ezert minden nepek,
 Mert nagy samborsagat tuttak fok nemzettek,

Pompa

Pompaval. Bekeret vontak vad Tigrisek,
Triumphalva ötet köverek vitezek.

Illyenek hadamban többek is folgaltak,
Halhatalansagra az kik utat nittak,
Halhattad is híret ket atyafiaknak, -
Tyndaris Kiralynak edes fiainak.

Castoret
Pomux: z-
dei fratres.

Kiket io erkölcsert sambor eletekert,
Meg most is ohaytnak io viselt dolgokert,
Eghben czillagokhoz vitettenek ezert,
Ot vigyaznak most is tengeren tarokert.
Innet emlithettyük io Romulus vitezet,
Ki mind holtaiglan teriezte sep hiret,
Nem csak reghi Roma visele ő nevet,
Nagyob Monarchia tölle vön fő kezdest.

Nem ladde ugyan is mint vagyon teremptve,
Istentől az ember bölcze ekesítve,
Feiet az egh fele fel azért emelte,
Hogy abrazattyaval az sep eget nezze.

Holot az vadaknak oktalan Barmoknak,
Feiek földre sűg le mint rest allatoknak,
Mert ők mind nagy tunyan elnek csak hasoknak,
Menyei sok ioktol azért meg foztattak.

Homo ad
Iaudem na-
scitur.

De emberi nemzet dicsziretre valo,
Szűietese neki dicszőségre haylo,
Isten aiandekat ha vezi igen io,
Bodogsagban leszen így vegigallando.

Nezhetze Romanak Pastor eredeti,
Czak egy templomoczka lön első kezdeti,
Fidenas Varoisa ötet fenyegeti,
Hogy semmie resti elősser azt veli.

De Pastorok urra czak hamar levenek,
Vitezi elettel mindent meg gyözenek,
Erős iób kezeckel ők nagyra nővenek,
Szenielek nagy Romas cz vilag feienek.

Vifont

V

Kaz

A

F

B.

Rut

Körn

A

Bo

Trít

Ki a

S

Vtty

Dar.

Munk

N

Czak

Oly

Sze

Senkín

Az ki

Min

La'

Flanem

17

Hanem neked adok halhatatlanfagor,
Világban eltedben igaz, bodogfagor,
Kar nélkül bu nélkül valo fep iofagor,
Holtod utan penig düczdült orfagor.

Mihelt az fep Virtus fovat így vegeze,
Szentseges elmevel ezeket ielente,
Szívemet lelkemet magához terite,
Testem neki magat folgalni igire.

Voluptas penig est halvan el busula,
Nagy haraggal iarvan buaban így sola,
Nem kesellek tovab titteket heaba,
Latom intesemnek most nincz semmi haszna.

El iö meg az idö czillagom is fel kel,
Nem leszen ackor som tudom csak fuvo fel,
En tisteletemmel meg minden ember el,
Ackor te tölled is Virtus senki nem fel.

Ez fok utan feiet razvan fel kesüle,
Fekete felhökben töllem repüle,
Almot semeimtól retteges el áze,
Ily czuda latafon testem is el hüle,

PERORATIO.

ERdelyi Iffiak en ezt nektek iram,
Kikkel mind egy vizen hafokazik saikam,
Legyen ebben bator lstenem en biram,
Iot kevanvan nektek vettem erre pennam.

Pædaretus sivel talam nem lehetnek,
De vele mind együt en annak örülnek,
Hazanknak folgalni hiven ha kellettnek,
Iobbat három fazat magamnal találnek.

Avagy közdttetek bar csak számost lathatnek,
Ki Virtus hazaban lakni kevankoznek,
Szoros öivenire hagni igyekeznek,
En romlot hazammal többet yigadhatnek.

C 2

Pædaretus
in nume-
rum trece-
torum viro-
rum non co-
optatus, se-
reno vultu
discessu tan-
quam gau-
dens, quod
se præstan-
tiores viros
trecentos
Patria habe-
ret Plutar-
chus in vita

De Lycurgi.

De nem kerkehetik Erdely fiaival,
Mint Görög fep Sparta edes magzatival,
Noha meg keritven nem volt az köfallal.

De köfallal erősb volt io polgarival.

Ot az Anyak búltek csak fep hazaioknak,
Mellyert fiok hadban ha veset vigadtak,
Högy melto magfator neveltek Spartanak,
De kenyere nem volt köztök az tunyagnak.

It hazankert bator senki meg ne hallyon,
Közönleges ioert neki csak iot adgyon,
Romlot ragaira oly irat ragaffon,
Kivel rut halalos febe ne uyullyon.

De talam illyen is ninczen tif közöttünk,
Ha kit pedig tamazt verünkbel lstenünk,
Erdemlet Virtussa viseli elöttünk,
Eördögnel is inkab arra irigykedünk.

Sem eyel sem nappal addeg nem nyughatunk,
Atockal mereggel vassal rayta vagyunk,
Hamis arulással utanna ballagunk,
Mig nem Farkasoktól fagattatik luhunk.

Mely nagy gonozfagnak okat ha keresed,
Nevelestől vagyion iol esedben veszed,
Resten tunyan nő fel köfűnk io nemfeted,
Nem külömb baromnal regi Nemes vered.

Szep tudomanytol fut munkat fel nem vesen,
Nem tanul ast mondgya mert Pappa nem lesen,
Katonanak sem io hogy hirt nevet vegyen,
Szerencze probalni Kolosvarra megyen.

Mikor penig lattya iambor attyafiat,
Kiben az fep Virtus mutattya viragat,
Irigyli hogy ő nem eri bodogfagat,
Gyűlösegből rontya ezert allapattyat.

Rut tunnya bagolynak tudod ő fokafat,
Csak egerrel tarttya minden baratsfagat,

Nem

19

Nem kedveli tarsul Solyomnak ssep fiat,
Naptól fut csak eynek szereti homalyat.
Elcín az Iffiak nem így elnek vala,
Mert en-is regenten voltam Corinthusba,
Mentenek nagy messze idegen orsagra,
Csak hogy erkölcsüket sokatnak Virtusra,
Scithiai vadfogot tollók ot le raktak,
Az ssep tudomanyrak aytaiat ki nittak,
Bőröket mint kigyó azzal uitottak,
Edes hazaioknak magokat aldoztak.
Elmeieken állor Isteni bölcseség,
Mind el marad tollók az undok kevelység,
Ragalmazat vadfog gyűlöfeg irigység,
Csak íot hagyot nallók Virtusi ekefeg.
Most miheft serdülhet íofogat el adgya,
Sokaíg az arrat ladaban nem hadgya,
Hogy lada feneken rosda meg ne fogya,
Hanem míg benne tart erre lefen gondgya,
Köntöfenek barsony legh első arnia,
Sok Arany gomb annak gradiczos tragiaia,
Arany Boglar sok gyöngy neki bokreiaia,
Vig tanz Varosokban ssep affony malkaia.
Egykor meg tekinti hat üres erfenye,
Nincz othon is semmit mainak fant ekeie,
Barsony köntös semmit nem főfet ebedre,
Peter biro el költ nincz sohul remenye.
Akar mint kerkedgyek ottan eleivel,
Nagy Barofaganak hirevel nevel,
Ha draga ssep Virtus rincezen elmeievel,
El czuz urafaga mind együt penzevel.
Lefen nemzetenek & csak gyalazattya,
Meg ismerfik hogy volt csak Voluptas rabia,
Mit munka sver által kerestet ío attya,
Azt buian költötte ros te kozlo fia.

Nemes süleleteset bar illyen ne hannya,
 Mert csak annyit tesen ha magat gondollya,
 Mint ha Oroslannak Szamar lenne fia,
 Vagy nagy Elephantnak rut Maiom magzattya.

Azert ha ki akar iora igyekezni,
 Szep Virtus befedet hiven kel fogadni,
 Munkaval eletet sükség iobbitani,
 Buiasag restsegtől magat el kel vonni.

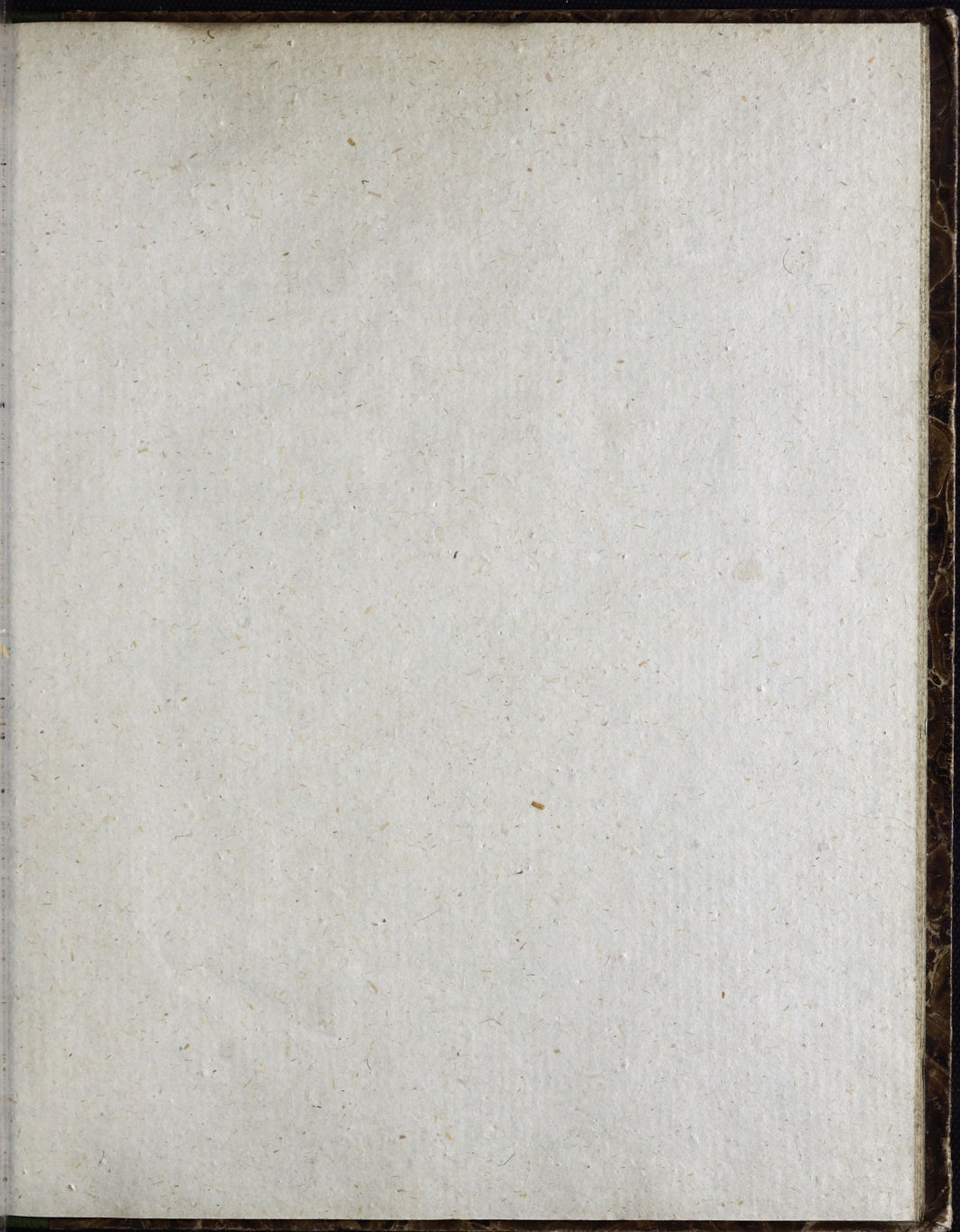
Kiczin birodalmok így löstének naggya,
 Nyomorult nemzetből nagy sokan Kirallya,
 Porból emeltettek kuldüfok urakka,
 Virtus uttyan iarvan löstének bodogga.

Fenyés nap vilaga nincz melegieg nélkül,
 Intesem sem lesen ioknal gyümölcs nélkül,
 De az tunya Szamar rest farkantiu nélkül,
 Tudom hogy el lehet barsony nyereg nélkül.

Mely alomból sükség minnyaaian serkennünk,
 Magunkert hazankert iora igyekeznünk,
 Vigyazva talalvan meg ald mi lstenünk,
 Világon is marad így to hirünk nevünk.

Az ki ez verseket magyarul fordíta,
 Szerelmes hazaiat keferge lirata,
 Fiainak rea keves gondgyat lata,
 Nagyob nyavalyatol felti sezert fana.

Ezer hat zaz és nyolcz bolygo estendőben,
 Hogy Magyar Corona Nemetnek feieben,
 Posomban tetetek Magyarok földőben,
 Matias Kiraly lön, ezt ugy irak Erdelyben.

Nemes süleletet bar illyen ne hannya,
 Mert csak annyit tehen ha magat gondollya,
 Mint ha Oroslannak Szamar lenne fia,
 Vagy nagy Elephantnak rut Maiom magzattya.

Azert ha ki akar iora igyekezni,
 Szep Virtus befedet hiven kel fogadni,
 Munkaval eletet sükség iobbitani,
 Buiasag restsegtől magat el kel vonni.

Kiczin birodalmok így löstének naggya,
 Nyomorult nemzetből nagy sokan Kirallya,
 Porból emeltettek kuldufok urakka,
 Virtus uttyan iarvan löstének bodogga.

Fenyos nap vilaga nincz melegieg nélkül,
 Intelem sem leszen ioknal gyümölcs nélkül,
 De az tunya Szamar rest farkantiu nélkül,
 Tudom hogy el lehet barsony nyereg nélkül.

Mely alomból sükség minnyiaan serkennünk,
 Magunkert hazankert iora igyekeznünk,
 Vigyazva talalvan meg ald mi lstenünk,
 Vilagon is marad így to hirünk nevünk.

Az ki ez verseket magyarul fordita,
 Szerelmes hazaiat keferge lirata,
 Fiainak rea keves gondgyat lata,
 Nagyob nyavalyatol felti sezert fana.

Ezer hat zaz és nyoltz bolygo estendőben,
 Hogy Magyar Corona Nemetnek feieben,
 Posomban tetetek Magyarok földőben,
 Matias Kiraly lön, ezt ugy irak Erdelyben.

Inches

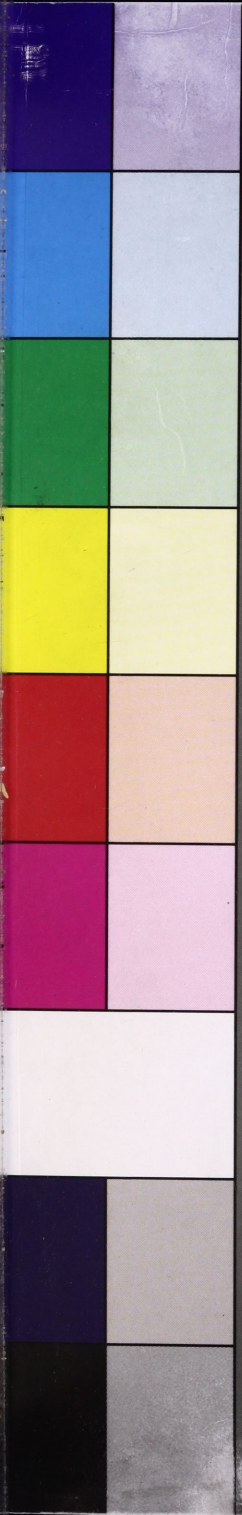
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Nemes süleletet bar ilyen ne hannya,
 Mert csak annyit tehen ha magat gondollya,
 Mint ha Oroslannak Szamar lenne fia,
 Vagy nagy Elephantnak rut Maiom magzattya.

Azert ha ki akar iora igyekezni,
 Szep Virtus befedet hiven kel fogadni,
 Munkaval eletet sükség iobbitani,
 Buiasag restsegtől magat el kel vonni.

Kiczin birodalmok így löstének naggya,
 Nyomorult nemzetből nagy sokan Kirallya,
 Porból emeltettek kuldufok urakka,
 Virtus uttyan iarvan löstének bodogga.

Fenyos nap vilaga nincz melegieg nélkül,
 Intelem sem leszen ioknal gyümölcs nélkül,
 De az tunya Szamar rest farkantiu nélkül,
 Tudom hogy el lehet barsony nyereg nélkül.

Mely alomból sükség minnyaián serkennünk,
 Magunkert hazankert iora igyekeznünk,
 Vigyazva talalvan meg ald mi lstenünk,
 Vilagon is marad így to hirünk nevünk.

Az ki ez verseket magyarul fordita,
 Szerelmes hazaiat keferge lirata,
 Fiainak rea keves gondgyat lata,
 Nagyob nyavalyatol felti sezert fana.

Ezer hat zaz és nyoltz bolygo estendőben,
 Hogy Magyar Corona Nemetnek feieben,
 Posomban tetetek Magyarok földőben,
 Matias Kiraly lön, ezt ugy irak Erdelyben.

